

سپرسااست

شماره ۱۶، زمستان ۱۴۰۲
انجمن علمی دانشجویی علوم سیاسی دانشگاه بیرجند

سپهر سیاست

نشریه انجمن علمی علوم سیاسی دانشگاه بیرجند

شماره ۱۶

مدیر مسئول: مهدی جمالی

سر دبیر: مردان حاجیلی دوجی

هیئت تحریریه: محدثه ذاکری نژاد، حسین طحان، محمد مهدی وثوقی، ابوالفضل بازاری، آتنا مصطفایی، حسن یآوری

گرافیکست و صفحه آرا: علی احمدی

استاد مشاور نشریه: دکتر احمد بخشی

فهرست

گروه ۲۰ و حواشی آن در هند	۴
بحران در خاورمیانه	۶
بررسی سیاست خارجی آمریکا در خلیج فارس و نقش سازمان ناتو در خاورمیانه	۸
اسلام و دموکراسی؛ تناسب یا تناقض	۱۰
تورم، عوامل و جنبه های آن	۱۳

«گروه ۲۰»

از نشستی پر از حاشیه تا طرح کریدوری مهم!

برد، گروه ۲۰ هر ساله تحت عنوان رسمی خود «اجلاس سران در بازارهای مالی و اقتصاد جهانی» گردهمایی سالانه‌ای را تشکیل می‌دهد. هند ریاست قبلی گروه ۲۰ مسئولیت میزبانی نشست سالانه سران را که در سپتامبر (شهریور ماه) ۲۰۲۳ برگزار گردید را بر عهده داشت. نشستی که داری حاشیه و جنجال‌های در هند بود،

نشستی در سایه تاریک جنگ روسیه و اوکراین و اختلافات غرب

جنگ در اوکراین به مسئله مهمی بین قدرت‌های جهانی تبدیل شده. از یک طرف اوکراین مورد حمایت اتحادیه اروپا و ایالات متحده قرار دارد و در طرف دیگر روسیه پشتیبانی همچون چین دارد. روسیه و چین در سال ۲۰۲۳ اعتراض خود را نسبت به اینکه درگیری در اوکراین به عنوان جنگ نگریسته شده با جلوگیری از تصویب هرگونه توافق الزام‌آوری را گرفته بودن، نشست گروه ۲۰ در هند غایب‌های نیز داشت که به بررسی آن می‌پردازیم.

علت غیبت پوتین و شی جین‌پینگ چی می‌تواند باشد؟

علت غیبت پوتین مربوط میشه به رای دیوان کیفری بین‌المللی که ماه مارس دیوان کیفری بین‌المللی حکم جلب ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه را به اتهام ارتکاب به جنایات جنگی در اوکراین

باشگاه انحصاری برای مشارکت اقتصادی فراملی شناخته شده و نقشی حیاتی در شکل دادن و تقویت ساختار و حکمرانی جهانی در رابطه با همه چالش‌های حیاتی اقتصادی بین‌المللی ایفا می‌کند. گروه ۲۰ بدون دبیرخانه یا کارکنان دائمی فعالیت می‌کند. در عوض، ریاست گروه ۲۰ سالانه در بین اعضای خود تغییر می‌کند و از میان خوشه‌های منطقه‌ای مختلف کشورها انتخاب می‌شود. از این رو، ۱۹ کشور عضو به پنج گروه تقسیم می‌شوند که در هر گروه چهار کشور وجود دارد. گروه یک شامل استرالیا، کانادا، عربستان و آمریکا. گروه دو شامل هند، روسیه، آفریقای جنوبی و ترکیه. گروه سوم شامل آرژانتین، برزیل و مکزیک، گروه چهارم شامل فرانسه، آلمان، ایتالیا و انگلیس و گروه پنجم شامل چین، اندونزی، ژاپن و کره جنوبی است. و همینطور اتحادیه اروپا عضو بیستم گروه را تشکیل می‌دهد. ریاست گروه ۲۰ سالانه بین کشورهایی از گروه‌های مختلف به صورت چرخشی انجام می‌شود. در هر گروه، کشورهای عضو شانس مساوی برای دست آوردن ریاست در طول دوره تعیین شده گروه خود دارند. در حال حاضر برزیل، عضو گروه سوم ریاست گروه ۲۰ را بر عهده دارد. از مسئولیت‌های ریاست گروه «۲۰» می‌توان به تثبیت دستور کار گروه را از طریق مشورت با کشورهای عضو در پاسخ به تغییرات اقتصادی جهانی نام

هرساله نشستی با حضور رهبران بیست و نه کشور که بزرگ‌ترین اقتصاد در حال رشد دنیا را دارند، تشکیل می‌شود که به آن «گروه ۲۰» می‌گویند. میزبانی نشست سران گروه ۲۰ در سال ۲۰۲۳ را هند بر عهده داشت. نخستین بار است که هند میزبان این نشست میشود در این نشست اتحادیه آفریقا که متشکل از ۵۵ کشور است به‌عنوان یک عضو دائمی این گروه پذیرفته شد. هند که ریاست دوره‌ای گروه را برعهده داشت علاوه بر کشورهای عضو، از رهبران بنگلادش، هلند، نیجریه، مصر، جمهوری موریتس، عمان، سنگاپور، اسپانیا، و امارات هم برای شرکت در این اجلاس دعوت کرد.

توضیح مختصری در مورد تاریخچه گروه «۲۰»

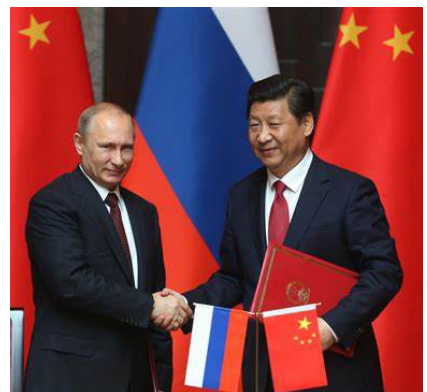
گروه ۲۰ یک مجمع چندملیتی که در ابتدا ۱۹ کشور دارای بزرگترین اقتصاد جهان به اضافه اتحادیه اروپا بودند این گروه متشکل از ۱۹ کشور عضو مجموعاً ۸۵ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان را تشکیل می‌دهند، ۷۵ درصد تجارت بین‌المللی را مدیریت می‌کنند و دو سوم جمعیت جهان را در خود جای داده‌اند. گروه ۲۰ در سال ۱۹۹۹ در پاسخ به بحران مالی آسیایی ۱۹۹۷-۱۹۹۸ تأسیس شد و به عنوان بستری برای وزیران دارایی و روسای بانک مرکزی برای مشورت درباره مسائل اقتصادی و مالی در سراسر جهان عمل کرد. گروه ۲۰ که به عنوان

صادر کرد، بر همین اساس وی در نشست هند شرکت نکرد. اما علت غیبت شی جین پینگ مشخص نیست، پکن اعلام کرد که شی جین پینگ، رئیس جمهور چین نیز در این مراسم شرکت نمی‌کند و به جای او نخست وزیر «لی چیانگ» هدایت هیأت این کشور را بر عهده خواهد داشت. همینطور هیچ توضیح رسمی برای غیبت آقای شی در این اجلاس داده نشده است، اما می‌توان این‌گونه برداشت کرد که دلیل شرکت نکردن آقای شی در اجلاس ناشی از تمایل او به ایستادن در کنار روسیه باشد علاوه بر این، روابط بین چین و هند میزبان هم آنچنان که باید گرم نیست. این دو کشور مدت‌هاست که با یکدیگر مناقشه مرزی دارند و دهلی‌نو در امتداد مرز با چین تمرینات نظامی برگزار می‌کند. همین طور برقراری روابط تجاری، فناوری و نظامی هند با ایالات متحده، رقیب دیرینه چین می‌تواند باعث تیره شدن روابط این دو کشور شده باشد، اما مسئله مهمی که پیش از آغاز اجلاس جنجالی شد طرح کریدور هند به اروپا بود. در دیداری که بین جو بایدن رئیس جمهور آمریکا، نارندرا مودی نخست وزیر هند و بن سلمان ولیعهد عربستان در حاشیه نشست اتفاق افتاد، آمریکا توافق نامه‌ای را با هند، کشورهای خاورمیانه و اتحادیه اروپا امضا کرد تا آنها را از طریق شبکه‌ای از راه آهن و مسیرهای دریایی به هم متصل کند. ایالات متحده از ژانویه بی سر و صدا در مورد این پروژه با هند، عربستان سعودی، امارات متحده عربی و اسرائیل گفتگو کرده بود.

ولی اینجا چند سوال مطرح میشود؛

۱. کریدور هند به اروپا چگونه ممکن است؟
۲. این طرح از کجا آمده؟
۳. چه نتیجه‌ای دارد؟

شرایطی می‌تواند در این طرح شرکت کند که روابط خود را با اسرائیل عادی کند. ولی چطور عربستان برای مشارکت در این طرح و عادی سازی روابط شرط دارد و این شرط دستیابی به فناوری هسته‌ای هست لذا آمریکا و اسرائیل باید شرط عربستان را بپذیرند.

نشست گروه بیست با حاشیه‌هایی دیگری نیز همراه بود. که می‌توان به تغییر اسم کشور هند به بهارات اشاره کرد.

پیش از آغاز نشست در دعوت نامه ارسالی به رهبران برای شرکت در نشست از سوی رئیس جمهور هند از عنوان «بهارات» به جای «هند» استفاده شده بود. نخست‌وزیر هند هم با استفاده از همین موقعیت در اقدامی بحث‌برانگیز طی سخنرانی آغازینش در نشست جی ۲۰ برای نامیدن کشورش به جای هند از عنوان «بهارات» استفاده کرد. مودی به زبان هندی که زبان اکثریت مردم هند است، گفت که بهارات به‌عنوان ریاست جی ۲۰ به هیئت‌ها خوش‌آمد می‌گوید. استفاده از این نام جنجال‌هایی را در هند بوجود آورد.

به قلم مهدی جمالی

طرح کریدور هند به اروپا اینگونه است که کشورهای خاورمیانه را از طریق راه آهن و هند را از طریق خطوط کشتیرانی از بنادر منطقه، به اروپای شرقی متصل کند

به نقل از مشاور امنیت ملی آمریکا که گفت طرح راه آهن شامل هند، عربستان، امارات، اردن، اسرائیل و اتحادیه اروپا خواهد شد، در ادامه پاسخ سوال دوم را بررسی میکنیم که این طرح از کجا آمده، این طرح یک طرح صهیونیستی برای وصل کردن بنادر هند به بندر حیفا و از آنجا به اروپا است. کریدور هند به اروپا طرحی است جو بایدن، رئیس جمهوری آمریکا آن را «قرارداد واقعاً بزرگ» نامید. از این طرح میتوان برداشت کرد که تل آویو میخواهد تا با این اقدام قدرت ایران را در کریدور بین‌المللی شمال-جنوب را که در سال ۱۳۷۹ و در پی توافق سه کشور هند، ایران، و روسیه انجام شد را کمرنگ و تضعیف کند هند با موافقت با این طرح کریدور خاورمیانه به اروپا راجایگزین کریدور شمال به جنوب کرد. ولی آیا این طرح تحقق می‌یابد، برای تحقق چنین طرحی آمریکا نیازمند پشتوانه مالی محکمی است، آمریکا که می‌داند بدون مشارکت عربستان که پشتوانه مالی آن است نمی‌تواند این طرح را اجرا کند، عربستان هم که می‌داند به او نیاز دارند در این طرح شرط میگذارد. عربستان در

بحران در میانگان (خاورمیانه)

بحران است زیرا در آن رویارویی میان ج ا و قدرت های فرا منطقه ای و جهانی می باشد و رویکرد ج ا همیشه اینگونه بوده تا نیروهای خارجی در این منطقه حضور نداشته باشند و امنیت در آن توسط کشورهای حاشیه ی خلیج پارس تامین شود. از طرفی اسرائیل برای مشروعیت بخشیدن به خود در منطقه و جهان اسلام، سعی به ارتباط گیری با کشورهای عربی حاشیه خلیج پارس نمود که از آن با نام صلح ابراهیم یاد میشود، این پیمان باعث میشد که کشورهای منطقه رویکرد خود را از حالت مخفی و انتفاضه ای به حالت آشکار و منفعلانه در مقابل رژیم صهیونیستی اتخاذ کنند که این خود نیز در تضاد با منافع ج ا ایران و آرمان های جهان اسلام بود زیرا این عادی سازی از یک سو باعث میشد ج ا ایران در منطقه به حالت انزوا برود و از طرفی نیز باعث میشد دشمن او در منطقه به صورت آشکار در مناطق جنوبی او فعال شود، همچنین این عادی سازی باعث میشد که جهان اسلام نیز بپذیرد این موضوع را که بیت المقدس، اولین قبله مسلمانان، متعلق به آنها نیست و یک نوع شکست برای کشورهای اسلامی به وجود می آمد؛ با توجه به مسئله دوم در بحران جنوب ما نمیتوانیم با اطمینان این مسئله را بیان کنیم که آیا طوفان القسی و حمایت ج ا ایران از آن به نوعی برهم زدن صلح ابراهیم در منطقه است زیرا ج ا ایران

آرامش نسبی را برای جنوب لبنان و شیعیان به ارمغان آورد. با انقلاب ۵۷ و تحولات ناشی از آن در منطقه، جمهوری اسلامی با بحران هایی در غرب، شرق، شمال و جنوب خود مواجه میشود. جنگ تحمیلی و تجاوز رژیم بعث عراق در گذشته و امروزه وجود گروهک های تروریستی پان کردی در اقلیم کردستان که به صورت آشکار از سرویس های جاسوسی بخصوص موساد تغذیه میشوند برای ج ا در غرب ایجاد بحران امنیتی نموده که این بحران ها با هوشیاری لازم در منطقه غرب کاهش چشمگیری نموده است که میتوان به فشار ایران بر دولت عراق مبنی بر خلع سلاح و انتقال این گروهک ها به مناطق غربی عراق هم مرز با سوریه و اردن اشاره کرد. در شرق همیشه بحران های امنیتی گریبانگیر بود از جمله درگیری با گروهک های تکفیری پان بلوچ که از سوی سرویس های امنیتی خارجی به خصوص موساد تغذیه میشد و همچنین چالش و بحران طالبان در دهه ۱۳۷۰ و همچنین امروزه که دوباره طالبان قدرت را در دست گرفتند و بحران ایجاد شده برای راه تجاری ابریشم در کنار بحران های آبی و امنیتی در شرق شده است که البته نمیتوان طالبان را از آن دسته بحران هایی دانست که از سوی اسرائیل در جهت بحرانی کردن شرق ایران موثر باشد. بحران در منطقه جنوب، خلیج پارس، نوعی متفاوت از

بعد از انقلاب ۵۷ و با تغییر رویکرد سیاسی در ایران و حمایت ایران از مسئله فلسطین و همچنین با اتخاذ رویکرد سیاسی دفاع از جنبش های آزادی بخش در جهان باعث به وجود آمدن چالش های جدید میان ایران و اسرائیل شد زیرا این دو هم به لحاظ ایدئولوژی و هم تمدنی و رسیدن به آرمان خود (هلال شیعی و حوزه تمدنی ایران در مقابل نیل تا فرات اسرائیل) با یک دیگر ضدیت دارد دسوال مطرح شده در اینجا، این است که چه میزان از این بحران ها به صورت مستقیم از سوی این دو اعمال میشود و چه میزان به صورت غیر مستقیم و نتایج این بحران ها چیست؟ ذکر این نکته لازم است که منظور از بحران در میانگان صرفا پرداختن به ج ا ایران در مقابل اسرائیل است. اختلافات میان ایران و اسرائیل ریشه در قبل از انقلاب ۵۷ دارد زیرا رژیم شاهنشاهی به صورت مخفی با اسرائیل ارتباط برقرار کرده و هیچ وقت این رابطه را آشکار نکرده و همیشه در مجامع بین المللی نیز معنقد به ایجاد کشور فلسطینی- اسرائیلی بوده است. حتی حکومت پهلوی در راستای حمایت از شیعیان لبنان در مقابل رژیم صهیونیستی، دست به ارسال کمک های بشر دوستانه نموده و با اعزام نیروهای بین المللی خود (معروف به کلاه آبی ها) به جنوب لبنان، باعث عقب نشینی نیروی های رژیم صهیونیستی شد و توانست یک

گره خورده است را با چالش روبرو کرده، و حملات بی سابقه ای را نسبت به این پایگاه ها اعمال کرده اند. در پایان ذکر این نکته ضروری است، بحران های ایجاد شده از طرف این دو برای یک دیگر و نتایج آن باعث بروز هرچه بیشتر بی ثباتی در منطقه است و این جنگ در میانگان شدید تر خواهد شد و این میتواند دوباره پای قدرت های فرا منطقه ای را در منطقه مانند گذشته پررنگ تر کند و از آنجایی که ج ا ایران به عنوان یک کشور مهم در منطقه، توانایی این را دارد تا منطقه را به ثبات برساند و خود نقش اصلی این ثبات باشد، باید با اتخاذ سیاست های راهبردی در منطقه در کنار اعمال نفوذ خود نقش اساسی و کلیدی را در ثبات منطقه ایفا نماید تا با این سیاست هم بتواند بحران های اعمال شده از سوی اسرائیل را کنترل کند و هم بتواند به اهداف خود در منطقه دست یابد.

به قلم محمد مهدی وثوقی

اقدامات خود آذربایجان را تا آستانه تنش با ایران سوق داد. این مسئله نیز باید مطرح کرد که این سیاست جمهوری آذربایجان در راستای آزاد سازی مناطق اشغالی خود از تصرف ارمنستان است که این سیاست یک سیاست مستقل از اسرائیل میباشد اما هم راستایی سیاست های منطقه ای آذربایجان با اسرائیل باعث به وجود آمدن نوعی بحران خاص در شمال برای ج ا ایران است. اما بحران طوفان القصی باعث کاهش حمایت اسرائیل از این موضوع در منطقه گردید بحران در درون اسرائیل این پیام را برای ما به ارمغان می آورد که ج ا ایران با حمایت های غیر مستقیم خود از جنبش های آزادی بخش فلسطین این بحران را به شدت برای اسرائیل پررنگ کرد و در کنار آن نیز با ایجاد درگیری ها در مرزهای سرزمین های اشغالی از سوی محور مقاومت اوضاع و موجودیت اسرائیل را با چالش جدی روبرو کرده است. در کنار این مسائل مطرح شده محور مقاومت همچنین پایگاه ها و منافع اسرائیل در منطقه که با ایالات متحده آمریکا (پشتیبان اصلی اسرائیل در منطقه)

در حال مذاکرات با عربستان سعودی است و این مسئله میتواند تا حدودی به سوالات مطرح شده در مسئله و رابطه میان بحران جنوب و طوفان القصی به ما پاسخ بدهد. بحران در شمال، قفقاز جنوبی، مسئله و چالش اصلی پیرامون امنیت و تغییرات ژئوپلیتیک حیاتی برای ج ا است که مهم ترین. آن میتوان به قطع ارتباط مرزی میان ایران و ارمنستان و در نتیجه آن قطع ارتباط ایران با اروپا از طریق از دست دادن مرز با ارمنستان دانست و این میتواند نتایج بدی را برای موقعیت ژئواکونومیک (اقتصاد جغرافیایی) ج ا ایران در آینده داشته باشد که در مقابل میتوان گفت در صورتی که کانال زنگزور که به تعبیری آن را کانال (ناتو-تورانی) مینامند به دلیل اینکه ترکیه را به جمهوری آذربایجان متصل میکند (و از طریق جمهوری آذربایجان به کشورهای ترک زبان آسیای مرکزی متصل میشود و بازار بزرگی را نیز برای ترکیه فراهم میکند) و میتواند شمال ایران را دچار بحران های امنیتی شدیدی کند البته در جنگ قره باغ دوم ما شاهد نزدیک شدن آذربایجان به اهداف خود با حمایت مستقیم اسرائیل و ترکیه بودیم که مقامات ج ا ایران به صورت مکرر تاکید کردند که نباید مرزهای جغرافیای جایجا شود اما تحرکات نظامی در آخرین درگیری میان آذربایجان و ارمنستان منجر به از بین رفتن جمهوری خود خوانده ارتاساخ شد، این پیام دریافت میشد که هدف اصلی تصرف استان سیونیک ارمنستان (استان هم مرز با ایران) و ایجاد گذرگاه زنگزور است که مقامات طرفین یعنی ایران و آذربایجان با نشست های مشترک به بررسی آن اما برای اینکه ماجرای این بحران ها را بهتر درک کنیم به خصوص بحران در قفقاز جنوبی، باید راجع به، بحران ها و چالش های ایجاد شده توسط ج ا برای اسرائیل توضیح ارائه گردد. ج ا ایران با حمایت از محور مقاومت در منطقه و پشتیبانی از آن توانسته با عملکرد خود اسرائیل را در مرزها و در درون سرزمین های اشغالی با چالش های امنیتی روبرو کند تا در صورتی که لازم شد از این اهرم های فشار علیه دشمن اصلی خود در منطقه اعمال کند و اسرائیل را با بحران های متعدد به چالش بکشاند. حال با این تصور، اسرائیل برای اقدام مشابه دست به همکاری های شدید با آذربایجان زده تا بتواند در مرزهای شمالی ایران حضور نظامی داشته باشد که این اقدامات منجر به ایجاد پایگاه در آذربایجان شد و با این

بررسی سیاست های خارجی آمریکا در خلیج فارس همچنین راهبرد های آمریکا برای ثبات منطقه خلیج فارس و نقش سازمان ناتو در خاورمیانه

ورود آمریکا به منطقه خلیج فارس

با اعلام انگلیس مبتنی بر خروج نیروهایش از خلیج فارس، نگرانی هایی برای آمریکا به وجود آمد. نگرانی آمریکا از این بود که مبادا با خروج انگلیس راه برای ورود شوروی به این خلاء قدرت باز شود و از آن استفاده کند و منطقه را برای آمریکا و غرب نا آرام سازد. و از طرفی آمریکایی ها به اصطلاح ((ویتنامی شدن)) مجدد سیاست آمریکا سخت نگران بودند و ترس داشتند. نه می خواستند و نه می توانستند برای دفاع از منافع حیاتی خود در منطقه بی ثبات خاورمیانه نیروی نظامی اعزام کنند زیرا از تجدید خاطره درگیری ارتش آمریکا در ویتنام شدیداً نگران بودند. و آمریکا راه دیگری به جز درگیری فیزیکی خودش با منطقه مورد نظر را انتخاب کرد و آن مجهز نمودن کشور های دوست در جهان سوم بود تا در جهت منافع خود و آمریکا و نیز تامین امنیت منطقه اقدام کنند.

دلایل اهمیت خلیج فارس برای آمریکا

خلیج فارس به دلایل گوناگونی برای آمریکا اهمیت فراوانی دارد. این دلایل را به گونه ای می توان در همان چهارچوب های هژمونی آمریکا بعد از جنگ جهانی دوم خلاصه کرد. خلیج فارس به عنوان شاخه شمال غربی اقیانوس هند، یکی از مهمترین مناطق این اقیانوس محسوب می شود. این منطقه به عنوان غنی ترین و پر اهمیت ترین مناطق اقیانوس هند از نظر دارا بودن ذخایر

کربوهیدرات ها، اهمیت اقتصادی و مالی به عنوان یک بازار گسترده و پر رونق، موقعیت ژئوپلیتیک استراتژیک و موقعیت فرهنگی و ایدئولوژیک از اهمیت خاصی برخوردار است.

از لحاظ اقتصادی نفت و گاز

ریچارد نیکسون در رابطه با اهمیت منطقه خلیج فارس و تنگه هرمز به لحاظ نفت برای آمریکا می نویسد: ((دسترسی به نفت خلیج فارس برای غرب جنبه حیاتی دارد و اگر ما بگذاریم قیمت ارزان نفت امروز چشم ما را در مقابل این واقعیت که به واردات نفت از خاورمیانه وابسته ایم، ببندد. اشتباه مهلکی مرتکب خواهیم شد. نفت هنوز مهم ترین منبع انرژی جهان صنعتی به شمار می رود

اهمیت ژئوپلیتیک و استراتژیک

((خلیج فارس محور ارتباط بین اروپا و آسیای جنوبی و جنوب شرقی است و از نظر استراتژیکی و منطقه خاورمیانه، به عنوان مهم ترین مرکز ارتباطی بین ۳ قاره است و بخشی از یک سیستم ارتباطی را که در دریای مدیترانه و سرخ و اقیانوس هند و کبیر و اطلس را به هم می پیوندند، تشکیل می دهند)) (حافظ نیا، ۱۳۷۱: ۲۰)

راهبرد های آمریکا برای امنیت خلیج فارس در زمان بی ثباتی امنیتی: سه راهبرد را در پیش می گیرد!

راهبرد اول مراقبت از دور

محافظه کارانه ترین رویکرد در قبال امنیت خلیج فارس بازگشت به راهبرد اولیه آمریکا بر مبنای ایجاد موازنه در آب های ساحلی خواهد بود، البته که این بازگشت در عین حال خطر پدید آمدن دوباره همان معضلاتی را که باعث شد این راهبرد در دور اول آزمایش شکست بخورد را به بار خواهد آورد

مراقبت از دور چیست ؟

این که آمریکا رد پای نظامی اش را در منطقه به حد چشمگیری کاهش بدهد، فقط نیرو هوایی اش را در العدید قطر و ناوگان پنجم اش را در بحرین و بعضی تجهیزات از پیش استقرار یافته خود را در کویت حفظ کند و در عراق هم به همین شیوه چند پاسگاه برای مهار ایران در زمان بی ثباتی خواهد بود.

راهبرد دوم: سازمان ناتوی خاورمیانه

دومین رویکرد در قبال امنیت بخشیدن به حوزه خلیج فارس عبارت است از ایجاد یک اتحادیه دفاعی جدید منطقه ای، از آن نوع که طی دوران جنگ سرد در اروپا موثر واقع شده بود. هدف آن است که آمریکا یک اتحادیه دفاعی صوری را همراه با کشور های عضو شورای همکاری خلیج فارس و دولتی جدید در عراق تشکیل بدهد و هدف آن است که آمریکایی ها درون منطقه، ایرانی ها بیرون از آن و عراقی ها پایین نگاه داشته شوند (یعنی به عبارتی نقش بر زمین). به هر

توافق قرار گرفت که به «ابتکار همکاری های استانبول» موسوم است و به موجب آن، گزینه های گسترده ای برای آموزش، تشریک مساعی در موضوعات متنوعی از مقابله با تروریسم گرفته تا شفافیت بیشتر در بودجه و تصمیم گیری در امور دفاعی، مورد توافق قرار گرفت

نتیجه گیری

چنانچه مشاهده شد منطقه خلیج فارس از زمانی که اهمیت راه های دریایی کشف شد تا به امروز شاهد حضور نیرو های خارج از منطقه بوده است. طی تمام این مدت کشور های این منطقه توانایی شکل دهی به امنیت این منطقه را نداشتند و نیرو های خارجی نیز همواره از این ضعف نهایت بهره و منافع را برای خود دنبال می کردند. امنیت خلیج فارس در دوران معاصر هیچگاه به دول منطقه متکی نبوده و به آنان واگذار نشده است و همواره این قدرت های بزرگ خارج از منطقه بوده اند که خواسته خود را بر منطقه تحمیل کرده اند. در طول مدت زمان ها که بنزر اهمیت خلیج فارس برای آمریکا به دلایلی کمتر شده است باز هم مسئله امنیت و راهبردی خلیج فارس برای آمریکا بسیار حائز اهمیت بوده و بدون توجه به این مسئله اگر حرکتی انجام دهد ممکن است باعث مشکلات جدی برای ایالات متحده آمریکا باشد.

به قلم ابوالفضل بازاری

و خلیج فارس به عنوان مناطق خطر خیز بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت. در پی انفجار یازده سپتامبر بود که اعضای ناتو با استناد به ماده ۵ اساسنامه، حمله به آمریکا را حمله به خود تلقی کردند و تمایل خود را برای برخورد با عاملان حمله اعلام کردند (ثقفی عامری، ۱۳۸۶: ۶۴).

در کنار موارد فوق، حمله آمریکا و متحدانش به عراق را میتوان یکی دیگر از زمینه های گسترش جغرافیایی ناتو به خاورمیانه و خلیج فارس تلقی کرد. در آن حمله، کشورهای زیادی از ناتو شرکت داشتند. اعضای ناتو همچنین با کشورهای عرب همسایه عراق همکاری های امنیتی داشتند تا با واکنش های عراق بعضی در طول حمله مقابله کنند. همکاری بخش شیمیایی، میکروبی و هسته ای ناتو در قالب «ابتکار گسترش امنیت» و همکاری نیروهای شیمیایی، میکروبی و هسته ای آلمان با کویت در زمان حمله آمریکا و متحدانش به عراق در سال ۲۰۰۳ که چندین نفر از جمهوری چک نیز در آن نیروها حضور داشتند از جمله همکاری های امنیتی است که می توان از آن ها یاد کرد

نقطه آغازین همکاری های ناتو

نقطه آغازین همکاری های ناتو با کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس به نشست سران ناتو در سال ۲۰۰۴ در استانبول برمیگردد. در این نشست برای ورود ناتو به خاورمیانه تصمیمات نهایی گرفته شد و طرحی مورد

حال رویکرد راهبردی دوم یعنی ایجاد یک اتحادیه دفاعی منطقه ای در خلیج فارس هم عیوب خاص خود را دارد. ممکن است کشور های عضو خلیج فارس میل به چنین پیمانی نباشند و بترسند که با این پیمان به نوکر صفتی و چاپلوسی در برابر استعمار متهم شوند.

راهبرد سوم: سرزمین تحت الحمایه مشترک چند حکومت در خلیج فارس و امنیت آن

اگر بازگشت به روش اول یعنی مراقبت از دور یا روش دوم کافی نباشد راه سومی هست که دورنمای وسوسه انگیز و حسرت بار برای فیصله دادن همزمان این دو مسئله ارائه می کند. راهبرد سوم عبارت است از این که آمریکا یک منطقه بی طرف امنیتی برای خلیج فارس ایجاد کند و برای رسیدن به آن از پای ننشیند. این منطقه که مشترکاً توسط نیرو های ذی ربط اداره می شود و همه آنها بر منطقه نظارت خواهند داشت تا بتوان به راحتی بی ثباتی موجود را تحت الشعاع امنیت و راهبرد های آن قرار دهند.

اولین ورود ناتو در خلیج فارس و خاورمیانه

بحث ورود ناتو به منطقه خلیج فارس و نقش آفرینی نظامی آن اولین بار در پنجاهمین نشست سالانه اعضای ناتو در آوریل ۱۹۹۹. م مطرح شد که مورد توافق قرار نگرفت (Dean, 1999). ولی رویدادهای تروریستی یازده سپتامبر ۲۰۰۱ و انفجارهای تروریستی در لندن و مادرید در سال ۲۰۰۴. م

لزوم برخورد با تروریسم و زمینه های پیدایش آن را برجسته تر ساخت و خاورمیانه

اسلام و دموکراسی؛ تناسب یا تناقض؟

گسترده غربی‌ها و سیاست سردمداران آنها در گسترش قدرتشان مبدأ دموکراسی یونان و روم بیان شده است. برخی نیز با اشاره به آموزه‌های اسلامی و برداشت اصول دموکراسی از آنها و مصداق دموکراسی در حکومت پیامبر خدا (ص) و امام علی (ع)، اسلام را مبدأ دموکراسی می‌دانند.

مفهوم شناسی

برای اینکه بتوانیم نسبت بین اسلام و دموکراسی را توضیح دهیم ابتدا باید به بیان معنا و مفهوم آن بپردازیم: دموکراسی در یک نگاه ظاهری و کلی از دو بخش دمو به معنی مردم و توده، و کراسی به معنی قدرت، کنترل و حکومت؛ تشکیل شده و معنای کلی آن، حکومت مردمی یعنی حکومت مردم بر مردم و برای مردم است. در توضیح دموکراسی معمولاً بر چند نکته اساسی تأکید می‌شود:

۱. دموکراسی حکومتی مبتنی بر آرا و افکار عمومی است که در آن مسئولیت حکومت در مقابل مردم باید مستمر باشد.
۲. افکار عمومی به شیوه آزاد و آشکار از طریق روزنامه‌های آزاد، انتخابات، تحزب، مراجعه به آرای عمومی و غیره ابراز شود.
۳. در مورد مسائل مورد اختلاف، باید حق رأی و مشارکت سیاسی را به همه ی گروه‌ها و اقلیت‌ها بسط داد و سپس افکار اکثریت عددی را در نظر گرفت.

توجه بود و مشارکت جدی مردم از پایه‌های مهم و اساسی حکومت ایشان به شمار می‌آید.

چالش بعدی این است که در تاریخ جوامع اسلامی نظام‌های سیاسی از جمله خلافت، سلطنت یا پادشاهی و غیره وجود داشته است. سؤالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که چرا اندیشمندان و افراد مختلف تنها نسبت به رابطه اسلام با دموکراسی حساس شده‌اند و به تحقیق و تفحص پرداخته‌اند؟

یکی از پاسخ‌های اجمالی که می‌توان به این پرسش داد این است که دیدگاه غالب در بین مردم بدین گونه است که دموکراسی دارای ساختار غربی است و پیامد سیاسی مدرن‌سازی به شمار می‌رود و به همین دلیل در موضوع نسبت بین اسلام و دموکراسی، سوءظن و بدگمانی در بین مردم وجود دارد. پرسش دیگری که مطرح می‌شود این است که به راستی دموکراسی برخاسته از غرب است؟ در این باره اختلافات زیادی بین اندیشمندان وجود دارد: نظریه‌های کلاسیک و غرب محور معتقدند که مبدأ دموکراسی از جوامع روم و یونان باستان است؛ برخی نیز با استناد به اسناد و مدارک تاریخی بیان کردند که دموکراسی قبل از اینکه در غرب به وجود بیاید، در شرق باستان و در تمدن‌هایی از جمله بین‌النهرین و حکومت مادها وجود داشته است، اما به دلیل اینکه به طور نظام مند نبوده است و شاید به علت تسلط

یکی از سوالاتی که از دیرباز و حتی امروزه در بین اندیشمندان و مردم عادی مطرح است؛ این است که آیا دموکراسی و به عبارت دیگر حکومت جمهوری با اسلام تناسب و هماهنگی دارد یا اینکه بین آنها تناقض و تضاد وجود دارد؟

چند چالش در اینجا مطرح می‌شود: اولین چالش و پرسش این است که آیا دین اسلام برای شیوه حکومت و حکومتداری اظهار نظر کرده است؟ در پاسخ به این مسئله به نظر می‌رسد که در متون و منابع دینی اسلام (قرآن، احادیث و روایات) صراحتاً راجع به این موضوعات صحبتی نشده است، اما دو نکته مهم وجود دارد: اول اینکه در آیاتی از قرآن کریم سفارش‌ها و توصیه‌هایی شده است که می‌توان دموکراسی را از آنها برداشت کرد. به عنوان مثال توصیه به شورا و مشورت با دیگران یکی از اینها است. یا در آیه ی دیگر آمده است: ما سرنوشت هیچ قومی را تغییر نمی‌دهیم مگر اینکه خودشان بخواهند سرنوشت خود را تغییر دهند؛ و یا اینکه انسان در قرآن به عنوان خلیفه خداوند در زمین و مسئول سرنوشت خود و دیگر موجودات معرفی شده است. این‌ها همه اشاره ای غیر مستقیم به ایفای نقش مردم در حوزه عمومی دارند. نکته ی دوم این است که در سیره و زندگی معصومین نیز می‌توان برخی اصول دموکراتیک را برداشت کرد. به عنوان مثال آزادی، برادری و برابری که از مؤلفه‌های اصلی دموکراسی هستند، در حکومت امام علی (ع) مورد

نسبت اسلام و دموکراسی

است و تمام حکومت‌هایی که با غیر از اذن معصوم تشکیل شوند، غیر مشروع هستند. اما نظریاتی نیز مانند نظریه مردم سالاری دینی وجود دارد که تلاش آنها بر جمع کردن بین دین و دموکراسی است. در دوران مشروطه، اندیشمندان با رجوع به مبانی دینی و با استدلال به ادله ی شرعی، دموکراسی را سازگار با مبانی فقه شیعه قلمداد کردند و یک حکومت کاملاً مشروطه اسلامی را برای عصر غیبت طراحی نموده و آن را نه حق مردم، بلکه تکلیف مردم می دانند مانند شیخ فضل الله نوری که به مشروطه مشروعه قائل بود. در دوران بعد از انقلاب اسلامی نظریاتی از جمله ولایت فقیه مطرح شد که تلاش دارد بین مقوله سنتی ولایت و جدید دموکراسی سازگاری نشان دهد. به طور کلی برای بررسی نسبت بین اسلام و دموکراسی باید مدل‌های آن را نیز مورد بررسی قرار دهیم. مهم‌ترین مدل‌های دموکراسی دو مدل است :

1. دموکراسی به مثابه ارزش : این مدل از دموکراسی، خود دموکراسی و آرای مردم و اکثریت را ارزش می‌انگارد به گونه‌ای که انتخاب اکثریت را درست، عقلی و کاشف از خیر واقعی و مصلحت عمومی می‌داند و بر مفروضاتی از جمله لیاقت مردم بر حکومت خویش، پیروی بشر از عقل و منطق و اخلاق، توانایی بشر برای رسیدن به پیشرفت مادی و معنوی تأکید دارد. از آنجا که اسلام خود بر یک سری مبانی و اصول تغییرناپذیر مانند اصل حاکمیت الهی تأکید دارد، لذا نمی‌تواند با این دموکراسی و مبانی آن سازگاری داشته باشد. به عنوان مثال اینکه انتخاب اکثریت ارزش و درست و منطقی است با عقل سلیم نیز سازگار نیست؛ چرا که موارد خطای اکثریت در تاریخ بسیار است.

اینک به توضیح نسبت بین اسلام و دموکراسی بر اساس دیدگاه اندیشمندان اسلامی می‌پردازیم : نکته مهمی که وجود دارد این است که برداشت‌ها و تفاسیر از اسلام و قرآن و احادیث و روایات و همچنین برداشت اندیشمندان و دیدگاه های آنان درباره ی دموکراسی متفاوت است. برای بررسی نسبت بین اسلام و دموکراسی باید یک پرسش مهم را مد نظر قرار داد : اینکه کدام برداشت از اسلام و کدام برداشت از دموکراسی مد نظر است؟ با توجه به این پرسش و متفاوت بودن دیدگاه‌ها در مورد اسلام و دموکراسی، طبیعی است که دیدگاه‌های متفاوتی نیز در مورد نسبت بین آنها شکل بگیرد. جریان های فکری سنتگرا و بنیادگرا و همچنین سکولار ها قائل به مغایرت اسلام و دموکراسی هستند. آنها که به شدت متأثر از دین و سنت هستند، معتقدند همراهی بین اسلام و دموکراسی جز استحاله اسلام پیامد دیگری ندارد و دین اسلام برای همه شئون بشری قانون و برنامه دارد. لذا تعبیر فتنه دموکراسی را به کار می گیرند ؛ چرا که دموکراسی باعث انحراف از مسیر دین می شود مانند سید قطب ، المودودی ، محمد قطب ، عبدالسلام فرج ، عبد العزیز. سکولار ها هم بر این باورند که دین از جمله اسلام برنامه ای برای اداره ی جامعه ندارد و لذا همراه سازی دین و دموکراسی کارآمد نیست. اما برخی از روشنفکران دینی معتقدند نه تنها اسلام و دموکراسی مغایرتی با هم ندارند بلکه اسلام را مروج دموکراسی قلمداد می‌کنند مانند البنا، قرضاوی، غزالی، غنوشی . در بین اندیشمندان اهل تشیع، برخی معتقدند حکومت مشروع فقط حق امام معصوم(ع)

2. دموکراسی به مثابه روش : این مدل از دموکراسی، انتخاب اکثریت را یک روش و یک راهکار برای حکومت می‌انگارد و نسبت به مدل‌ها و قرائت‌های مختلف از آن انعطاف پذیر است لذا مدل های لیبرالیستی و سوسیالیستی از زیر مجموعه های آن به شمار می آیند.

دموکراسی لیبرالی بر اولویت و تقدم آزادی شهروندان بر دیگر ارزش‌ها مانند برابری، فضیلت مدنی و رفاه تأکید می‌کند. امروزه نئولیبرال‌هایی مانند هایک آشکارا تصریح می‌کنند که این لیبرالیسم است که برای دموکراسی خط و نشان می‌کشد و انتخاب اکثریت نمی‌تواند ارزش‌های لیبرالیسم مانند آزادی شهروندان را سلب و تهدید کند. دموکراسی سوسیالیستی نیز به جای آزادی شهروندان، بر اصل برابری و حقوق اقتصادی آنان اهتمام می‌ورزد و برای تأمین اصل برابری و حقوق اقتصادی می‌تواند آزادی‌های مردم را سلب یا تحدید نماید. در نسبت اسلام با دموکراسی به مثابه روش، اسلام نیز به رأی اکثریت اهمیت می‌دهد البته برای آن شرایط محدودیت‌هایی قائل است که مهم‌ترین شرط آن این است که انتخاب اکثریت باید در چارچوب دین و آموزه‌های آن صورت گیرد. لذا برخی معتقدند دموکراسی به مثابه روش با دموکراسی دینی قابل انطباق است و نمی‌توان این نوع از دموکراسی را به دلیل اینکه اسلام شرایط و محدودیت برایش قائل است با آن متعارض دانست؛ زیرا دموکراسی لیبرالی نیز در موارد تعارض اصول لیبرال با رأی اکثریت اصول خود را مقدم و حاکم می‌داند. اما با این وجود شاهد آن هستیم وقتی ارزش‌های دینی برای دموکراسی و انتخاب اکثریت محدودیت‌هایی را قائل می‌شود، بسیاری

از اندیشمندان این مسئله را دلیلی بر ناسازگاری و تعارض اسلام با دموکراسی بیان می‌کنند.

نویسنده بر این نظر است که دین اسلام دموکراسی را به معنای توجه به نظر و اراده مردم در حکمرانی قبول دارد. دموکراسی یعنی عدم تحمیل شرایط ناخواسته بر مردم که از طریق راهکارهای زیادی همچون انتخابات، همه پرسی، حق حکومت اکثریت، تعداد احزاب، حق مخالفت اقلیت، آزادی مطبوعات و رسانه‌ها و استقلال قوه قضائیه محقق می‌شود. چنین ماهیتی از دموکراسی نه تنها مغایر با اسلام نیست، بلکه بسیار نزدیک با روح اسلام است. اندیشمندانی مانند یوسف الغرضی، امام خمینی، شهید مطهری، آیت الله خامنه‌ای، علامه طباطبایی و دکتر شریعتی نه تنها اسلام و دموکراسی را مغایر با یکدیگر نمی‌دانند بلکه دموکراسی غربی را نقد کرده و دموکراسی با هویت اسلامی را درست تلقی می‌کنند.

دکتر شریعتی تعبیر بسیار زیبایی در رابطه با نسبت دموکراسی با سایر ایدئولوژی‌ها دارد که بدین شرح است: دموکراسی می‌گوید رفیق حرفت را خودت بزن نانت را من می‌خورم؛ مارکسیسم می‌گوید رفیق

نانت را خودت بخور حرفت را من می‌زنم؛ فاشیسم می‌گوید رفیق نانت را من می‌خورم حرفت را هم من می‌زنم و تو فقط برای من کف بزن؛ اسلام دروغین می‌گوید تو نانت را بیاور و به ما بده و ما قسمتی از آن را جلوی تو می‌اندازیم و حرف بزن اما آن را که ما می‌گوییم؛ اسلام حقیقی می‌گوید نانت را خودت بخور حرفت را هم خودت بزن و من فقط برای اینم که تو به این حق بررسی.

در پایان ممکن است این پرسش مطرح شود که با وجود سازگاری بین اسلام و دموکراسی چرا دموکراسی در جوامع اسلامی به خوبی اجرا و محقق نمی‌شود؟ برای پاسخ به این سؤال دو پرسش دیگر مطرح می‌شود: اول اینکه آیا در جوامع اسلامی دموکراسی برقرار است یا دیگر دموکراسی‌ها؟ دوم اینکه آیا در جوامع اسلامی دموکراسی در چارچوب اسلام اجرایی می‌شود؟ در دهه ۱۹۹۰ با فروپاشی نظام دوقطبی بسیاری از اندیشمندان گمان می‌کردند که با مدل لیبرال دموکراسی آرمان‌هایی از جمله امنیت، صلح، رعایت حقوق بین‌الملل و غیره محقق خواهد شد، به گونه‌ای که نظریاتی مانند پایان تاریخ در این دوره مطرح شد. آنها همچنین معتقد بودند که می‌توان با دموکراسی‌سازی، مداخله نظامی، نهادینه سازی و قانونمندی،

نظام لیبرالی را در جوامع اجرا کرد و به این آرمان‌ها رسید در حالی که امروزه ما شاهد آن هستیم که نه تنها این آرمان‌ها محقق نشده بلکه بحران‌هایی را در برخی جوامع بر جای گذاشته است. در این باره سه نکته مهم مطرح است: اول اینکه دموکراسی‌سازی، مداخله نظامی، نهادینه سازی و قانونمندی بر اساس منفعت قدرت‌های بزرگ صورت گرفت. دوم اینکه مدل لیبرالی با واقعیت‌ها، عقاید، باورها و فرهنگ جوامع ناهمخوانی داشت و در این جوامع پذیرفته نشد. سوم اینکه چالش‌های نوین جهانی از جمله تغییرات اقلیمی به وجود آمد و تأثیر بسزایی در سیاست‌های قدرت‌ها و جوامع دیگر داشت. این عوامل باعث شده تا ما امروزه در برخی جوامع شاهد شبه دموکراسی‌هایی باشیم که در واقع تحت سلطه غرب و قدرت‌های بزرگ هستند و در واقع تصمیمات آنهاست که به جای رأی اکثریت در جوامع اجرایی می‌شود. این مسئله می‌تواند دلیلی بر اجرا نشدن اصول واقعی دموکراسی اسلامی در جوامع و در نهایت ایجاد مشکلات و بحران‌های مختلف در آنها باشد

به قلم حسین طحان

تورم

جنبه داخلی و جنبه منطقه ای

مهر امسال ما شاهد جهش دوباره تورم بودیم به گونه ای که نرخ تورم در مهر امسال به ۳.۲ درصد رسید.

با توجه به مسائل منطقه ای و داخلی کشور کارشناسان عوامل متعددی را در تورم مهر ماه تاثیر داده اند.

جنبه داخلی

با توجه به شروع فصل آموزش در مهر ماه عامل اصلی رشد تورم در مهر ماه، رشد شدید تورم بخش آموزش بوده است؛ اتفاقی که در نخستین ماه شروع فصل آموزش عمومی و آموزش عالی رخ داده است.

علاوه بر ای این مصرف خوراکی ها هم در تورم نقش موثری داشته.

از جنبه منطقه ای کارشناسان بر این باورند که جنگ های منطقه ای میتواند تاثیر داشته باشد.

بوده ایم که در ادامه به عوامل تاثیر گذار بر تورم ماهانه خواهیم پرداخت.

در فروردین ۱۴۰۲ به دلیل بالا رفتن مصرف خوراک و جشن و اعیاد رشد تورم دور از انتظار نبوده است و نرخ تورم در فروردین ماه طبق اعلام بانک مرکزی ۳.۸ درصد معرفی شد و اما در ماه های بعد شاهد کاهش تورم بودیم ولی در ماه مرداد چرا باید جهش تورم داشته باشیم؟؟

در مرداد ماه به دلیل شرایط جوی کشور و بالا رفتن الگو مصرف انرژی ما شاهد رشد دوباره تورم بودیم. بانک مرکزی اعلام کرد که در مرداد ماه مسکن و برق عامل اصلی رشد تورم بود. دولت در جهت تامین برق مجبور به تخصیص بودجه مضاعف شد و با کسری بودجه مواجه شد و اعلام نمود که نرخ تورم نسبت به ماه قبل خود ۰.۴ درصد رشد داشته و به ۲.۴ درصد رسید و اما در مهر ماه امسال که شرایط جوی و اعیاد مهمی وجود ندارد چرا باید شاهد رشد تورم باشیم. این مسئله را میتوان از دو جهت مورد بررسی قرار بدهیم.

تورم یا inflation پارادایمی مشخص و قابل تعریفی هست که با بر هم خوردن ترازوی عرضه و تقاضا در بازار شکل میگیرد با کاهش و یا افزایش تقاضا ما شاهد تغییر روند در نمودار عرضه کالا هستیم و لزوما کاهش تورم به معنای کاهش قیمت ها نیست بلکه به معنای کاهش سرعت روند قیمت ها هست.

در شکل گیری تورم عوامل متعددی مداخله گر هست اعطای وام های بی هدف و ایجاد نقدینگی میتوان یکی از عوامل موثر بر شکل گیری تورم باشد به بیان دیگر وقتی بانک ها به مردم وام های بدون پشتوانه اعطا میکنند عملا نقدینگی در بازار را افزایش میدهد و با بالا رفتن نقدینگی مردم به دنبال سرمایه گذاری و مصرف بیشتر کالا هستند در نتیجه تقاضا افزوده شکل میگیرد.

دولت یکی دیگر از عوامل تشدید تورم است.

با توجه به نمودار تورم ۱۴۰۲ در ماه های فروردین ، مرداد و مهر ما شاهد رشد تورم

تاثیر جنگ اوکراین و روسیه

کشور های روسیه و اوکراین منبع تولید غلات مخصوصا گندم هستند.

یکی از تبعات جنگ اوکراین و روسیه افزایش ۵۰ سنتی قیمت گندم آمریکا است که نشان از تأثیر مخرب این جنگ بر اقلام مورد نیاز خوراکی دارد.

ایران به دلیل عدم خودکفایی در تولید گندم و مواجهه با خشکسالی های چند سال اخیر برای تامین نیاز خود به گندم میبایست حدود ۶.۵ میلیون تن گندم وارد کند که با توجه به جنگ اخیر تامین این کالا مشکل ساز و با رشد تقاضا مواجه شد مخصوصا کشورهای اروپایی که بخش عظیمی از گندم خود را از این دو کشور تامین میکنند.

آنچه که در منطقه در حال رخ دادن است اگر منافعی برای دیگران داشته باشد در نهایت به نفع امنیت و ثبات منطقه نیست.

ما بر این باوریم که صدور انرژی و ارتباط تجاری و اقتصادی زمانی شکل واقعی به خود میگیرد که در سایه امنیت، ثبات و تمامیت ارضی کشورهای منطقه باشد.

خاورمیانه منبع غنی از معادن و انرژی هست که برای ابر قدرت ها حائز اهمیت هست پس تحول منطقه ای در خاورمیانه تحول در نظام اقتصادی جهان را در می خواهد داشت.

به قلم آتنا مصطفایی و حسن یآوری

غزه بود که در مهر ماه امسال روی داد.

بعضی از کارشناسان بر این باورند که منازعات شکل گرفته تأثیر مستقیم بر اقتصاد ایران داشته و علت اصلی تورم مهر ماه را این منازعات دانستند.

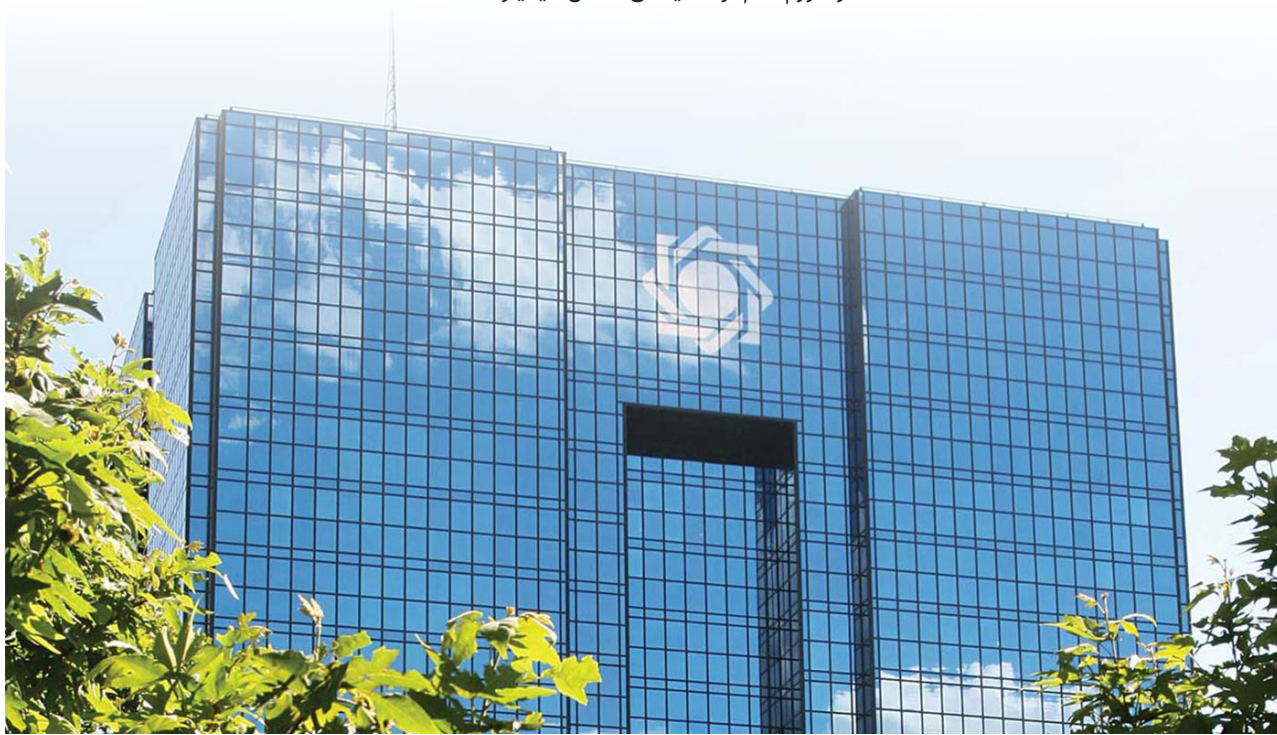
در نگاه رئالیستی هیچ اتفاقی بر سیاست های کشور های مقابل بی تأثیر نیست پس این منازعات بی تأثیر نبوده.

ما شاهد این بودیم که دلار از قیمت ۴۸.۵ ت. به ۵۳ هزار تومان رسید و پس از مدتی با کاهش روند دلار مواجه بودیم و از ۵۳ تومان به ۵۰ تومان رسید و مردم پس از بازگشت دلار به دنبال نقدینگی پول بودند و تورم هم از نقدینگی شکل میگیرد

وقتی در منطقه تنازع شکل میگیرد علاوه بر کشورهای در حال تنازع کشور ها منطقه ای هم با چالش های جدیدی رو برو میشوند که در بعد اقتصادی مختصرا به این موضوع خواهیم پرداخت.

تحولات منطقه ای برای هر کشوری میتواند چالش زا باشد برای مثال نتیجه خروج آمریکا از برجام در سال ۱۳۹۷ اقتصاد ایران تحت تأثیر تحت تأثیر تحریم های جدید آمریکا بخصوص تحریم های نفتی شدیداً دچار تلاطم شده که سرایت این تلاطم در بخش های بازار مالی بیشتر از بخش های دیگر نمایان شد.

و دیگر تحولات منطقه ای جنگ اسرائیل و

سهریاست

سپهر سیاست | شماره ۱۶
انجمن علمی علوم سیاسی دانشگاه بیرجند

فصلنامه علمی-پژوهشی
علوم سیاسی
دانشگاه بیرجند

